

Egy sorsfáról

2010 november 13. Flag

Szöveg méret

90

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Értékelés kiválasztása

Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt idők, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot.

Ha azt mondom, hogy a tereskei templom, de elsősorban az ott található freskó szívemnek kedves, igazat szólok. Két évtizeddel ezelőtt a régész-történész László Gyula könyvéhez itt kezdtem a Szent László-legenda-falképciklus fényképezését. Többször is jártam itt, jól ismerem tehát. De van még valaki, akinek még kedvesebb ez a templom és ezek a falképek: Pálos Frigyesre gondolok, aki jelenleg hatvani prépost-plébános, művészettörténész, és sokáig Teresken szolgált. Ő találta meg, fedezte fel a fal alatt lappangó képeket. Az aszódi múzeum kiadásában nemrég könyvet is írt a Nógrád megyei templomról „Frici atya”. (Ez az ismert megszólítás közkedveltségét és megbecsültségét jelzi.) Nem feladatom e könyv ismertetése, a legendáról sem kívánok itt szólni, hisz ez Pálos Frigyes, László Gyula könyveiben olvasható.

Röviden csak annyit, attól is példaértékű ez a legenda, hogy nagyjából az ország közepén fedezték fel, a többi ugyanis a történelmi Magyarország szélein található. Mivel mind ismerem, tudom, hogy egységesen beszélik el a történetet, de mindegyik a maga „tájszólásában” teszi. Általában öt vagy hat jelenetből állnak, és ezeket vagy „mesterségesen”, bekeretezve választják el egymástól, vagy egy-egy fával. A freskókon számos háromágúfa-ábrázolás található. Példaként Bántornya, Maksa, Gelence, Homoródszentmárton, Kakaslomnic, Szentmihályfa templomait és falképeit említem, miközben jól tudom, hogy a megfestett faábrázolások, variánsok több figyelmet is érdemelnének, hiszen freskókon hol száraz, hol lombos, bokros vagy virágos fa látható, s ezek némelyikének egészen különös a levélzete. Erre figyelt fel Pálos Frigyes is. Az úgynevezett Üldözés jelenetet egy dús levelű fa zárja.

„A fa törzse és koronája kitölti a képsor teljes magasságát – írja. – Sorokban szív alakú levelei merednek fölfelé. Ahogy a két lónál a fehér és a sötét szín (itt vörösesbarna festék) a jó és rossz küzdelmét, szembenállását jelképezik, a levelek is ebben a két színben lettek megfestve, s most úgy tűnik, mintha alulról fölfelé, balról jobbra, hátulról előre váltanának át a levélszínek sötétből a fehérre. Gelencén két fa is szerepel a jelenet előtt és után, de jegenyére vagy tujára emlékeztet ugyancsak hegyes lombozattal. Makrán is sor, ovális koronájú levélzetek a fák, miként Biharfalván is. De Kakaslomnicon és Valfalván feltűnően a tereskeihez egészen hasonló – ez utóbbinál zöldre festve –, felfelé álló szív alakú levelek láthatók.

Svájc rétoromán vidékén – Rhäzüns (Graubünden) – egy kis dombon áll Szt. György XII. századi temploma. Freskói teljes épségben borítják falait. Az északi falon hosszában ábrázolták Szent György küzdelmét a sárkánnyal, amint nálunk Szt. Lászlót, és ott is a sárkány legyőzése előtt szerepel egy fa, a tereskeihez egészen hasonlóan sok szív alakú levéllel. Egy botanikában jártas férfiú, miután lerajzoltam a levelet, azt mondta, hogy ez *Clerodendrum trichotomum*, vagyis sorsfa. Egyéb következtetést itt levonni nem óhajtok, de hogy a középkor gazdag, allegorikus ábrázolásánál ez sem lehet véletlen, állítani merem.”

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló